جشن رمضانی «نسل آرمان»

جشن رمضانی «نسل آرمان» با حضور مداحان معروف در نمایشگاه قرآن روز گذشته برگزار شد.

در این مراسم ابتدا گروه سرود کودکان «احسان» و نونهالان «نجم‌الثاقب» سرودهای خود را برای حضار خواندند و کودکان حاضر در جمع نیز با صدای کودکانه آنها همراهی کردند. سپس سه نفر از مداحان معروف کشور رضا هلالی، سجاد محمدی و محمد اسداللهی که اخیرا در زمینه کودک‌ونوجوان فعالیت‌های جذاب و اثربخشی داشته‌اند، در مراسم حاضر شده و شور و شوق تازه‌ای به فضای جشن بخشیدند.

پیش از حضور مداحان رضا هلالی، محمد اسداللهی و سجاد محمدی نماآهنگ‌های «بیعت» و «عزیزم حسین۱»، «عزیزم حسین ۲»، «آقای عزیز» و «می‌خوانمت» را به همراه دو گروه سرود دوست‌داشتنی نجم‌الثاقب و احسان همخوانی کردند.

جمعیت اطراف سکو از کوچک تا بزرگ، همان طور که پرچم ایران را تکان می‌دادند و با چراغ‌قوه گوشی‌های‌شان سالن را ستاره‌باران می‌کردند، با فریاد با آنها همخوانی می‌کردند.

یادآور می‌شود، سی‌امین دوره نمایشگاه بین‌المللی قرآن‌کریم از ۱۲ تا ۲۶ فروردین با شعار «می‌خوانمت» در مصلای امام‌خمینی(ره) تهران برپا می‌شود. زمان بازدید از این نمایشگاه از ساعت ۱۷ تا ۲۴ خواهد بود.

جام جم
فرهنگ
CULTURE
۱۱
یکشنبه ۲۰ فروردین ۱۴۰۲ شماره ۶۴۶۱

گفت‌وگوی «جام‌جم» با عباس حسین‌نژاد، نویسنده کتاب «مناجات» در استقبال از شب‌های قدر

رمضان شکارگاه رحمت خداوند است

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ و هنر

هر انسانی در تجربه معنوی خود در مقاطعی از زمان دوست داشته بی‌واسطه و در ساده‌ترین شکل ممکن، روح خود را آزاد بگذارد تا هرطور که دلش می‌خواهد با خداوند راز و نیاز کند. معمولا صمیمی‌ترین مناجات‌ها در چنین مقاطعی و به‌خصوص شب‌های قدر که بسیار نسبت به فضایل بیدار ماندن در آن تأکید شده، شکل می‌گیرد. خداوند در شب قدر آنچه را که از این سال تا سال بعد پیش خواهد آمد، از زندگی یا مرگ، از خوب یا بد یا روزی مقدر می‌فرماید.

در همین زمان بنده در خاضعانه‌ترین و خالصانه‌ترین حالت خود قرار می‌گیرد و با خدا صحبت می‌کند. در میان تمام آثاری که در ادبیات تعلیمی ما وجود دارد، مناجات‌نامه‌ها مجموعه تلاش‌هایی هستند که نشان می‌دهند انسان‌ها تا چه اندازه علاقه‌مند هستند که با جملات زیبا با خداوند خود راز و نیاز کنند.

در میان تمام این مناجات‌نامه‌ها نثر مسجع خواجه عبدا... انصاری و صحیفه سجادیه امام‌سجاد(ع) جایگاه ویژه‌ای دارد اما مناجات‌نامه‌ها تنها به آن زمان محدود نشد و هرکس سعی کرد تا بخشی از ارتباط صادقانه خود را در قالب جملاتی زیبا و ساده به مخاطب منتقل کند.

بنابراین، شب قدر و فضایل بی‌شماری که در بیدار ماندن دارد موجب می‌شود که از عباس حسین‌نژاد به‌عنوان نویسنده‌ای یاد کنیم که کتاب «مناجات» او با زبانی ساده و روان نوشته شده تا به کمک این کتاب بتوانیم بی‌واسطه و صادقانه با خداوند گفت‌وگو کنیم. به همین بهانه گفت‌وگویی با این نویسنده کردیم که در زیر می‌خوانید:

چه انگیزه‌ای موجب شد تا کتاب مناجات را بنویسید و این کتاب شامل چه بخش‌هایی می‌شود؟

در نگارش مناجات دنبال چیز عجیب‌وغریبی نبودم، بلکه صرفا تلاش کردم با خداوند حرف بزنم. همان کاری که همیشه کرده و می‌کنم، فقط این بار سعی کردم آن را روی کاغذ بیاورم و به این شیوه تبدیل به کتاب شد. نمی‌دانم کی به ذهنم رسید که چه خوب می‌شد اگر این نوشته‌ها تبدیل به کتاب شود؛ چون زمانی که می‌نوشتم، هیچ‌گاه به کتاب‌شدن آنها فکر نمی‌کردم.

کتاب مناجات شامل ۵۰۰ مناجات است که در سحرهای ماه‌رمضان سال‌های پیش نوشته و سعی شده نگاه ساده‌تری به مجموع مناجات‌ها و زبان امروزی‌تری داشته باشد. این کتاب نمونه‌ای از آثار روحانی و معنوی و مجموعه‌ای از نیایش‌ها، درددل‌ها و دعاهای یک بنده مخلص خداست. ما این کتاب را به شکل هدیه تنظیم کردیم و در صفحه‌بندی هم دقت‌هایی صورت گرفته و به‌صورتی است که در هر صفحه یک مناجات بولد می‌شود و به چشم می‌آید و درحال حاضر چاپ هفتم آن در انتشارات سوره مهر است.

آنچه درمجموع فقها و عرفای ما می‌گویند و آن را در ماه‌رمضان به ما سفارش کردند، شب‌بیداری و بیدارماندن در سحر است

به نظر من همه آدم‌ها در آشکار و پنهان با خداوند حرف می‌زنند و این وسط یک کتاب هم پیدا شده که شبیه حرف‌های امروز بشر با خدا تولید شده است.

سعی کردم آنچه از مناجات‌ها، دعا، قرآن و صحیفه‌سجادیه بلدم را به‌گونه‌ای بنویسم که شاید ذهن جوانانه را بیشتر تحت‌الشعاع قرار دهد و فهم آن برای نسل امروز راحت‌تر است. من در این کتاب تلاش کردم با خداوند راحت صحبت و حرف‌زدن با خدا را عادی‌سازی کنم و با زبان امروزی‌تری مناجات بنویسم و با خدا صحبت کنم.

برای نوشتن مناجات چه دعاهایی را از مجموعه کتاب‌هایی مانند صحیفه‌سجادیه یا دیگر کتاب‌هایی که در این زمینه نوشته شده در نظر داشتید؟

در نوشتن کتابم از تمام دعاها کمک گرفتم و نمی‌توانم بگویم برای نوشتن این کتاب تلاشی نکردم که مناجاتی را در ذهن داشته باشم یا الگو قرار دهم. بنابراین، همه آنها در پس ذهن من بوده است. چون ذهن آدم مانند همان کوزه معروف است که چیزی از آن می‌تراود که در درون آن است. بنابراین نتیجه نوشتاری ذهن من ممکن است حاصل این باشد که زمانی صحیفه سجادیه خوانده باشد، زمانی خواجه‌عبدا... انصاری خوانده باشد، یک‌وقت دعای کمیل خوانده باشد، یک‌وقت قرآن خوانده باشد یا حتی یک‌وقت مناجات‌های سیدمهدی شجاعی را خوانده باشد. یعنی همه اینها در درون من بوده که یک جایی تبدیل به کلمه و نوشته شده است؛ اما این‌که الزاما بروم یک مناجات یا دعای خاص را پیدا کنم که شبیه آن بنویسم یا از آن کمک بگیرم، خیلی کم اتفاق افتاده است. در بخشی از کتابم می‌گویم: «خدایا ما را سبیل بلا نکن!» شاید در نگاه اول گفته شود که این چه حرفی است؟ اما درواقع این حرف من نیست، امام‌سجاد(ع) می‌فرمایند: «ولاتجعل لی قرارا بالبلایا»؛ یعنی این اتفاق هست و امام معصوم به ما یاد داده وقتی که حالت بد است یا اوضاعت خوب نیست، با خدا حرف بزن. به نظرم قافله‌سالار کاروان مناجات هم امام‌سجاد(ع) و صحیفه سجادیه است، گرچه مناجات‌های امیرالمومنین(ع) یا مناجات شعبانیه و... شگفت‌انگیز و سرشار از معارف است.

به نظرتان فلسفه این مناجات‌ها در شب‌قدر چیست و چه چیزی پشت این بیدار ماندن و دعاکردن در شب‌های قدر نهفته است؟

شب قدر هم شب جوشن‌کبیر است و باید هزار نام خداوند تکرار شود تا اتفاقات قشنگی برای آدم‌ها بیفتد. همیشه در بازخوردی که درباره کتاب‌هایم از مخاطبان دریافت می‌کنم، این جمله که حرف دل ما را گفتی، وجود دارد. در کنار این‌ها شاید این مناجات زنجیره ارتباط با خداوند را کمی جذاب کرده باشد، هرچند تأکید می‌کنم عربی دعاهایی که از اهل بیت به ما رسیده است، حتما جذاب‌تر است. آنچه درمجموع فقها و عرفای ما می‌گویند و آن را در ماه‌رمضان به ما سفارش کردند، شب‌بیداری و بیدارماندن در سحر است که حافظ هم در اشعار خود به این اشاره کرده است که «دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است/ بدین راه و روش می‌رو که با دلدار پیوندی». بنابراین، تمام عرفای ما سفارش کردند که سحر بیدار باشیم و با خدا حرف بزنیم و ما نماز شب را داریم که موقع آن قبل از سحر و از مستحبات مؤکد است و رمضان هم فصل و شکارگاه رحمت خداوند است و می‌توانیم ماهی‌های خوبی از این اقیانوس بیکران بگیریم.

فکر می‌کنید تأثیر دعاها و اوراد دسته‌جمعی در ایجاد وحدت و یکپارچگی بین مردم و تکثیر حال تا چه اندازه است؟

معتقدم اگر خواستن‌های آدم‌ها در یک راستا قرار گیرد و همه به هدفی واحد نگاه و تلاش کنند، خودبه‌خود آن اتفاق بزرگ‌تر می‌افتد و جوی‌های کوچک به هم می‌پیوندند و تبدیل به رود بزرگ‌تر می‌شوند.

درنگ

خودمانی با خدا

«مناجات‌های عباس حسین‌نژاد با لحن و بیانی ساده نوشته شده است. نویسنده در هرکدام از مناجات‌های خود، روی یکی از موضوعات مهم و ارزشی ازجمله مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی دست گذاشته است و با استفاده از زبان طنز توانسته توجه مخاطبش را به این موضوعات به‌ظاهر ساده ولی در باطن بسیار عمیق و مهم جلب کند.

حسین‌نژاد با چاپ این اثر با زبانی ساده و بی‌آلایش با خدای خود درددل کرده و به مخاطبش نشان داده که می‌شود خیلی ساده حرف‌های زیادی را با پروردگار جهانیان در میان گذاشت. این کتاب که توسط رهبر معظم انقلاب هم تورق شده این روزها به چاپ هفتم رسیده است. در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «خدایا، رنگ رضایت و عطر خوشدلی را به لحظه‌های زندگی مردم سرزمین من بپاش. خدایا نفس حقی را در زندگی ما در جریان بینداز. خدایا به ما هم دل گنده بده. خداوندا امسال‌مان را به‌هیچ‌وجه شبیه پارسال‌مان نخواه. احوال بشر را به نیکوترین حال‌ها تغییر ده. و دل آدمی را به خوش‌ترین حوادث شاد کن. و درخت یقین را در قلب ما بکار. خدایا از گزینه‌های روی میزت برای امروز ما برکت و شادی را در دستورکار قرار بده.»

گزارش

سحرخوان‌های برگزیده جشنواره ماهور معرفی شدند

مناجات‌خوانی هنری فراموش شده

آیین اختتامیه جشنواره ماهور با معرفی برگزیدگان نخستین مسابقه سحرخوانی با حضور جمعی از مدیران فرهنگی و هنری کشور در تالار رودکی برگزار شد.

در ابتدای این مراسم سیدمحسن حسینی، دبیر جشنواره گفت: فراخوان جشنواره با مشارکت بنیاد فرهنگی-هنری رودکی و انجمن موسیقی ایران منتشر و در نیمه ماه مبارک رمضان به پایان فصل نخست خود رسید و این یعنی کمتر از یک ماه این گنجینه معنوی و هنری گردهم آمد. این نقطه از جشنواره را نقطه پایان نمی‌دانیم، بلکه تازه ابتدای مسیر است. «ماهور» در سه عرصه سحری‌خوانی، مناجات و نیایش محمل آثار هنرمندان این رشته شد. علی‌رغم برگزاری رویداد در ایام پایانی سال، ایام نوروزی و ماه رمضان بیش از ۳۰۰ اثر به دبیرخانه ارسال شد. بیشترین آثار پذیرفته‌شده در رشته مناجات بود. حضور و استقبال هنرمندان در این رشته، نشان از نیاز جامعه به این‌گونه از آثار معنوی دارد.

او ادامه داد: پرداختن به شیوه آوازی نیایش، مناجات و سحرخوانی درخور توجه جامعه هنری و موسیقایی کشور است که می‌تواند به همت و اهمیت خادمان عرصه فرهنگ جامه عمل بپوشاند. هدف ما در برگزاری مسابقه سحرخوانی ایرانیان بهره‌مندی از ظرفیت معنوی ماه رمضان و قریحه هنرمندان عرصه آواز بود؛ رخدادی که در سال‌های اخیر کمتر به آن پرداخته شده است. برای اجرای شرکت‌کنندگان در این جشنواره اشعاری از شعرای قدیم پیشنهاد شد اما به دلیل غنای اشعار شاعران جوان و معاصر که از ظرفیت ارزشمندی برخوردار است، از این اشعار استفاده شد.

حسینی تصریح کرد: آثار دریافتی از تنوع بسیاری برخوردار بود که ما را بر آن داشت که در آینده‌ای نزدیک از آثار برگزیده این مسابقه آلبومی منتشر کنیم.

همچنین امیرعباس ستایشگر، رئیس انجمن موسیقی گفت: یکی از مهم‌ترین روش‌های حوزه موسیقی، مناجات‌خوانی و سحری‌خوانی است که خیلی مغفول مانده بود. مناجات‌خوانی یکی از شاخه‌های موسیقی ردیف دستگاهی ما بوده و به مرور رو به خاموشی گذاشته شده است.

حداد عادل نیز طی سخنانی بیان کرد: احیای سحری‌خوانی، خیلی خوشحال‌کننده است از آن جهت که فکر کردم یکی دیگر از گنجینه‌های نهفته تاریخ ما را پیدا کرده و می‌خواهد احیا شود. ایران عزیز ما از این سرمایه‌ها بسیار دارد. ماه رمضان ماه خاصی است، ماه عبادت خدا و ماه قرآن است. جلوه خاصی از دینداری و خداپرستی است و آداب و سنن خاص خود را در طول تاریخ به وجود آورده است.

عادل تصریح کرد: سحری‌خوانی از همه دلپذیرتر بوده که با مناجات‌خوانی پا به پای روزه‌داران تا اذان صبح می‌آمده است. سحر همیشه برای شاعران الهام‌بخش بوده و در میان شاعران بزرگ، حافظ بیش از همه احوال شبانه داشته است. امیدوارم این اولین قدمی که برداشته شده سبب احیای این مراسم و سنت شود و آن را از تاریخ به جغرافیا بیاورد.

برگزیدگان این رویداد هنری در دو بخش شایسته تقدیر و برگزیده‌ها معرفی شدند؛ در بخش شایسته تقدیر هادی حسن‌بیگی و حمید خزائی و در بخش برگزیده‌ها هادی فیض‌آبادی، سید محمدهادی قاسمی و مهدی محمدی معرفی شدند.

پس از آن‌که از محمد معتمدی تقدیر شد، او گفت: با این‌که وقتی از بنده تقدیر می‌کنید، دلم شاد می‌شود ولی ما برای جامعه و فرهنگ کار نکرده زیاد داریم گرچه که بسترها و امکانات فراهم بوده ولی کار تأثیرگذاری نداشته‌ایم و نتیجه‌اش شده همین که مناجات‌خوانی رو به انقراض است. اکوسیستم فرهنگی ما مانند اکوسیستم زیستی ما از بین رفته و خیلی وقت‌ها در حوزه فرهنگی خواسته‌ایم معنویت را زیاد کنیم ولی کلا برعکس عمل کرده‌ایم؛ مانند وقت‌هایی که می‌خواهیم بهره‌برداری از یک رود را زیاد کنیم ولی کلا آن را می‌خشکانیم. اگر به ریشه‌ها بپردازیم، شاخه‌ها خود جوانه می‌زنند.

درنگ

مراسم شب‌های قدر در موزه دفاع مقدس

مراسم احیای شب‌های قدر در مسجد جامع خرمشهر موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس برگزار می‌شود.

مراسم معنوی و پرفیض شب‌های قدر همچون سال‌های قبل در مسجد جامع خرمشهر و فضای باغ راه موزه و با همکاری موسسه فرهنگی ـ هنری منتظران منجی از ساعت ۲۲ تا ۳ بامداد با سخنرانی استاد محمد شجاعی، قرائت دعای جوشن‌کبیر توسط حسین اناری و مداحی و برپایی مراسم احیا توسط سیدحیدر موسوی برگزار خواهد شد.

ضمنا حضور در این مراسم منوط به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی و همکاری با خدام هیأت است و همچنین امکان استفاده از فضای باز مقابل مسجد نیز فراهم می‌باشد. این مراسم در شب‌های ۲۰، ۲۲ و ۲۴ فروردین ماه ۱۴۰۲ در مسجد جامع خرمشهر موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس واقع در ضلع جنوبی متروی شهید حقانی برگزار می‌شود.

پویش

استقبال ۱۱ هزار خانواده «ستاره‌های زمین»

دبیر بخش جلسات خانگی قرآن‌کریم سی‌امین نمایشگاه بین‌المللی قرآن‌کریم از استقبال ۱۱هزار خانواده برای شرکت در پویش «ستاره‌های‌زمین» با موضوع برگزاری جلسات خانگی قرآن خبر داد.

حجت‌الاسلام سیدمصطفی حسینی گفت: در پنج روز نخست برگزاری سی‌امین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در مصلای امام‌خمینی(ره) بیش از ۱۱هزار خانواده با جمعیتی بالغ بر ۴۵ هزار نفر در پویش ستاره‌های‌زمین ثبت‌نام کردند.

وی فلسفه برگزاری این پویش و راه‌اندازی بخش جلسات خانگی قرآن‌کریم را به یکی از مطالبات قرآنی رهبر انقلاب در سال‌های گذشته پیوند داد و گفت: موضوع احیای جلسات خانگی قرآن‌کریم از سوی جمعی از خادمان قرآنی در لبیک به فرمایش رهبر انقلاب با پویش مردمی ستاره‌های‌زمین راه‌اندازی شد.

نام این پویش نیز اشاره به حدیثی از رسول‌خدا(ص) دارد که فرمود خانه‌ای که در آن قرآن خوانده می‌شود، برای اهالی آسمان نورافشانی می‌کند؛ همان‌گونه که ستاره‌ها برای زمینیان نورافشانی می‌کنند.

قاب

رونمایی از «احسن الحسن»

تابلوی نقاشی «احسن‌الحسن» به‌مناسبت میلاد باسعادت امام‌حسن‌مجتبی(ع) در سی‌امین نمایشگاه بین‌المللی قرآن‌کریم رونمایی شد.

وجه‌تسمیه این تابلوی نقاشی از حدیث شریف «ان احسن الحسن الخلق الحسن» (نیکوترین نیکو، خلق نیکو است) گرفته شده که حدیثی از امام حسن‌مجتبی(ع) است.

در این اثر هنری، امام حسن‌مجتبی(ع) در آغوش پیامبراکرم(ص) ملاحظه می‌شوند، درحالی‌که مرغان بهشتی در زمینه آبی آسمان ایشان را احاطه کرده‌اند.

